

Nancy Huston

Ađır Ölüml

Türkçesi: Aylin Yengin

Roman

I.

Gökyüzüne Önsöz

Başka evrenlerin yaratıcılarıyla her karşılaştığımda, alçakgönüllü davranmak için kendimi zorlarım. Eserimin kusursuzluğuyla övünmek yerine, onları, kendi eserlerinin güzelliği ve karmaşıklığı için tebrik ederim... Ama yine de, benimkinin üstün olduğunu düşünmeden edemem, çünkü, insan kadar ne yapacağı belirsiz bir şeyi yaratmayı başaran bir ben varım.

Ne tuhaf bir tür! Çoğu zaman, insanların Yeryüzü'ndeki yazgılarını tamamına erdirmelerini izlerken kendimi kaptırır, neredeyse onlara inancak gibi olurum. Bende, özgür bir istençleri, özerklikleri, kendilerine özgü bir karar verme yetileri olduğuna dair çok özel bir izlenim uyandırırılar... Bunun bir yanılısına, gülünç bir kanı olduğunun farkındayım. Tek özgür olan, benim! Kaderlerinin her adımını, bizzat ben, önceden özenle planladım; yöneldikleri hedefi ve ona ulaşmak için seçtikleri yolu biliyorum; korkularını ve en gizli umutlarını, genetik bileşimlerini, vicdanlarındaki en özel işleyişleri biliyorum... Ama yine de, yine de... beni sürekli şaşırtmayı başarıyorlar.

Ah, benim sevgili insanlarım... Onları ayakları kayarak, bata çıka yürürken izlemek beni nasıl da keyiflendiriyor! Körler, kör... sürekli umutların peşinde koşuyorlar, el yordamıyla bir şeyler arıyorlar... Her ne pahasına olursa olsun iyi olduğuma inanmak, yazgılarını anlamak, onlar için neler tasarladığımı tahmin etmek istiyorlar... Evet, zavallular, tüm bunların anlamını aramaktan kendilerini alıkoyamıyorlar. Yeter ki onları, doğumla ya da ölümlle şöyle bir yüzleştireyim, hemen bir şeyler yakaladıklarını sanırlar. Her defasında allak bullak olurlar. İliklerine dek sarsılırlar.

Sean Farrell'ın evinde Şükran Güntü'nü geçirmeye gelmiş kadın ve erkeklerden oluşan şu küçük grubu ele alalım. Her biri kendini dünyanın merkezi gibi görse de (bu türün, kendine özgü dokunaklı yönlerinden biri de bu), aslında hiçbir özellikleri yok. Ne aman aman sevimliler ne garip ne de kaçık. Hemen hepsi beyaz derili, hemen hepsi gençlik yıllarını geride bırakmışlar, hemen hemen hepsi Musevi-Hıristiyan kökenli ve Bilinmez-cilikle Tanrıtanımazlık arasında gidip geliyorlar. İçlerinden pek çoğu dünyanın bir başka köşesinde doğmuş, ama hepsi de bu akşam yemeği için, yaklaşık iki-üç yüzyıldır Amerika Birleşik Devletleri diye adlandırılan bu kara parçasının doğu sınırına yakın bir yerde bir araya gelmişler.

Peki neden özellikle bu öykü? Neden bu dönemde, neden burada yaşayan, bu insanlar? Eh! Kendi eserimi her yönüyle okumuş olmam, Yeryüzü'nde yaşayan insanların tarihinde daha çok sevdiğim bazı olayların ya da yeğ tuttuğum bölümlerin olmayacağı anlamına gelmez. Örneğin Yüzyıl Savaşları. Kleopatra'nın ölümü. Sean Farrell'daki Şükran Güntü yemeği, 2000'li yıllar... Nedenini araştırmak boşuna. Tek söyleyebileceğim, pek çok ufak tefek rastlantının ve beklenmedik karşılaşmanın, bu akşamı bir şiiire dönüştürdüğü. Ansızın güzellik. Ansızın facia. Alev alan yürekler, yükselen kahkahalar.

İşte buradalar, hiç tanınmamışlardan oluşan bu grubun ortasına bahlıklama dalmak yerine, size, başlıca karakterleri küçük bir dizinle tanıtma izin verin.

Öncelikle: Sean Farrell. 1953 yılında, İrlanda'nın Cork bölgesinde doğmuş. Şair ve üniversitede şiiir öğretmeni.

İlk grup, Sean'u tanıyan ve sevenlerden oluşuyor. İçlerinden ikisi, İngiliz Dili Bölümü'nden meslektaşları: Hal Hetherington, 1945 yılında Cincinnati'de doğmuş, romancı ve Charles Jackson, 1960 yılında, Chicago'da doğmuş, şair ve denemeci. Gruptan iki kişi, Sean'un eski sevgilileri: Patrizia Mendino, 1965 yılında Güney Boston'da doğmuş, sekreter ve Rachel, 1955 yılında, Manhattan'da doğmuş, felsefe öğretmeni. Kalan üçü, Sean'la iş vesilesiyle tanışıp yakın sayılabilecek arkadaşlıklar kurmuşlar: 1953 Los Angeles doğumlu avukatı Brian, 1933'te Şudiany'de (Rusya) doğan, evinin boyacısı Leonid Korotkov ve 1914'te Odessa'da (Ukrayna) doğmuş olan fırıncısı Aron Zabotinsky.

Öbür davetliler, yani ikinci grubu oluşturanlar, yalnızca eşleri davet edildiği için Şükran Günü'nü Sean'da kutlamaya gelmişler. Bu durumda olanlar, 1948'de Pennsylvania'da doğmuş Leonid'in eşi Katie (bir el sanatları dükkânı işletiyor); 1954 yılında New Jersey, Metuchen'de doğmuş Rachel'in kocası Derek (o da felsefe öğretmeni); 1957 yılında, Alabama'da, Huntsville yakınlarında doğmuş Brian'ın karısı, Beth Raymondson; 1977 yılında Vancouver'da doğmuş Hal'in yeni karısı Chloé (mesleğini zamanı geldiğinde söyleyeceğim) ve on bir aylık oğulları.

Hepsi burada, bir romancının, insanların sevdikleri tarzda kaleme alacağı bu öyküde bir araya gelmişler: baş kahramanlar ve düşmanlar, bir düşüm ve çözüm, trajik ya da mutlu bir son. Ama benim görüşüme göre, asla hiçbir şey 'olmaz', ne baş vardır ne de son, tek var olan bir tür kasırga, bir titreşim, nedenlerin ve sonuçların hiç durmadan iç içe geçmesi... Öyküleme belli nedenlerden ötürü, yaratılışıma ters düşüyor. Öyküyü uzatmak, bir ayrıntıyı açığa vurup bir başkasını gizlemek, gerilimi artırmak konusunda pek yeteneğim yok. Zamanı ben yarattığım için, bütün anlar benim için eşzamanlıdır ve sonsuzluğu, bir uçtan öbürüne göz açıp kapayıncaya dek inceleyebilirim. İnsanların zamansallığını benimsemek benim için oldukça güç: Yavaşlamak, ansızın durmak ve sözcükleri ağzımdan birer birer, damlalıkla çıkarmak zorunda kalıyorum. Dil dedikleri araçta, nasıl da grotesk bir beceriksizlik var...

Yine de, denemek istiyorum. Pekâlâ.

Işıkları biraz açın, lütfen.

Mehr Licht!*

Fiat Lux!**

---

* (Alm.) Biraz daha ışık!

** (Lat.) Işık olsun!